

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre 16 kor.
 Negyedévre 4 "
 Helyben háshoz hozva:
 Egész évre 20 kor.
 Negyedévre 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre 24 kor.
 Negyedévre 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

Asszerkesztőség kóriratok visszaadása
 vagy megőrsésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Magyar szám ára 8 fillér.

A vallási kérdés.

Zichy János, a vallás- és közoktatásügyi miniszter sajnálatos tünetnek tartja azt, hogy a vallási kérdés uralkodott az ő tárcája tárgyalásán.

Csakugyan olyan nagyon sajnálatos-e ez a jelenség?

Mindenek előtt szegezzünk le néhány alapvető igazságot. Köztudomású dolog, hogy a közoktatásügyi tárcához nem pusztán az iskolák ügyei tartoznak. Az a minisztérium első sorban vallásügyi és azután közoktatásügyi minisztérium. A mennyiben tehát vallásügyi kérdések merülnek föl, azok nemcsak hogy tárgyalhatók a Házban, de egyenesen a kultuszvita keretén belül tárgyalandók. Köztudomású dolog az is, hogy a vallás egyidős az emberiséggel. Nincs egyetemesebb és emberibb valami a vallásnál. Lelkünk-ből fakad a vallás az Egyenlítő alatt és a sarkkörön egyaránt. Az egyes embert éppen úgy, mint az egész emberiséget a vallás kíséri bölcsőjétől sirjáig. Hogy miért legyen a vallás dolga kizárva éppen a magyar parlamentből, azt megérteni bajos.

Nem is a vallási kérdések teljes kizárását óhajtotta Zichy János, mint azt

olyan nagy buzgósággal szeretnék ráfogni a liberális lapok, melyek most minden áron a maguk emberének tüntetnek fel a minisztert, ha tudnak. Zichy csak a vallási kérdésnek a vitában való tultengése ellen szólalt fel. Lássuk hát, hogy mit az a bizonyos tultengés?

Tény az, hogy az ötheti vita alatt mentől kevesebb szó esett a tanügyi reformokról. Mindössze az történt, hogy egyik képviselő Szeged, másik Debrecen, a harmadik Pozsony részére követelte az új egyetemet, mindenik félre nem magyarázhatóan hazabeszélvén. A vita többi része támadás és védekezés volt. Támadták a katolikusokat és a megtámadottak védekeztek. Rágalmazták a páholyból a kongregációkat és a hazug rágalmak ellenében ki kellett mutatni az igazságot. Végül volt egy igen jellemző, igen tanulságos tünet: a magyar társadalom egyszerűen megcsömörlött már a szabadságkörülményektől és az atheisták halatlanul pökhendi vakmerőségétől és ennek az általános csömörnek a parlamentben akadt visszhangja. Ez sem történt volna meg a páholyok provokáló fellépése nélkül. Azt mondják, tultengett a vallási vita? Valóban, a vallásellenes támadások vakmerőségének ilyen termé-

szetlen tultengése megdöbbentő; szerencse, hogy akadtak bátor férfiak, a kik a valósággyalázóknak alaposan az orrukra vertek néhány szor. Azt mondják, ez a vita nem való a parlamentbe? Valóban, azok a türehtetlenül kihívó, hazug rágalmakkal teli kirohanások, melyeket némelyek a vallás ellen megengedtek maguknak, nem illenek egy keresztény ország parlamentjébe. Várady, Kelemen és más Samu-féle beszédeknek elhangzása Szent István birodalmának parlamentjében a lehetetlenségek sorába kellene hogy tartozzék. De ha már olyan türelmes ez az ország, hogy legszentebb érzései kigunyolását csodás higgadtsággal végighallgatja, akkor legalább annyit megengedhet magának, hogy a rágalmazó füllentéseit ne engedje ártatlan igazságok gyanánt szélnek repülni, hanem külön válassza a hazugságot az igazságtól?

Igenis, sajnálatos az, hogy ebben az országban a vallásos érzésbe minden jöttment beletörölheti a bocskorát. De van valami a mi e sajnálatos tény mellett is fölemelő és ez a vallás védőinek bátorsága és igazán szép harci készsége. A vitában mindig a vallás védői kerekedtek felül s az ország igaz gyönyörűségével láthatta, hogy ezek a hitvallók nem-

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Vasárnapról-vasárnapra.

Tankönyvek egymás között.

Szin: egy diák íróasztala.

Vége az előadásnak, már csak a vizsgák vannak hátra, illetve már azok is folynak. Az asztalon a vakáció előhangulata uralkodik. Együtt vannak az összes könyvek, anyag összevisszaságban, szerteszét az íróasztalon, amely nem tudná letagadni a hivatását, agyonfirkálva, tele-rajzolva a t b, X Y-okal, de mindezek felett uralkodik egy név, egy leánynev: Bözsike, számalanszor leírva a tentás asztalon...

Szanaszét hevernek a latin, görög, történelem, német könyv, a magyar annyifelé, ahány lapja van, egyik része odasimul a fizikához, amellyel pedig meglehetősen ellenséges viszonyban volt egész éven át. Füzetek, jegyzetek. Sokan most találkoznak először egymással, az öreg Odysseia rendkívül örül a praeparációjának, hisz szeptember óta nem találkozik.

... Es a könyvek beszélgetnek. Talán érdemes őket meghallgatni.

Történelem: Na, csak hogy újra megpibehetek! Borzasztó, hogy agyonkintott a gazdám,

valósággal tömött magába. Még most is hallom, amint vagy három szobát keresztül szelve 10-15 szór elfujta egymásután. »Nem hazai földön termett, nem is itt fejlődött ki, de az egész teljességében átültetett melegházi növény a renaissance Mátyás idejében.« Igazán megcsömörlöttem tőle. S hozzá még nem is tudott belőlem szegény felelni. Csak annyit tudott a reneszánszról, hogy az melegházi növény...

Fizika (Jól kibaszott könyv tele jegyzésekkel, ábrákkal, rajzokkal): Csak maga ne hengegjen, maga kis semmi tantárgy, jobb ha hallgat, magát mindenki be tudja vágni.

Henceg, hogy sokat tanultak? Engem nézzen meg, én megkínóztam és megbosszantottam a diákomat. Még tán nem is hiszi? Engem már a földhöz is vágta, ez ugyan fajt egy kicsit az önézetemnek, de meg is bosszultam magam! Egyszer háromnegyed 1 órakor kelték fel értem, érti? Éjjel háromnegyed egykor. Bámulhattok is ti könyvek. Csak ne vessen maga kis vékony magyar dolgozat! Pedig nincs mit nevetnie, hisz maga egy semmi. Hány szor hallottam a figyelmeztetést, mikor nem mondtak valamit elég precíz a fiuk: ez magyar dolgozatba való kifejezés.

A magyar dolgozat önézettel és bombasztoktól dagadó lapjai megbotránkoznak ezeken

a szavakon, de átengedik a szót uruknak és parancsolójuknak a Magyar irodalom történetnek. Ez — szegény — saláta kiadásban van, lapjai innen is, onnan is előkukkannak. Ugyanazt mondják, csak egyik szelid lírai hangon, a másik erős szónoki páthosszal. A tizikával nem állanak szóba, a többiekhez beszélnek.

— Halljátok, hogy adja a bankot? Pedig kár olyan büszkének lenni. Nekünk legalább van okunk rá, mert minket mentett mindenki. Milyen szépen beszéltek belőlünk. Öröm volt hallgatni, mikor mondták: merengő ábránd, méla bu, önmagába mélyedt keserűség rajongó idealizmus stb. stb. Csak néha össze-vissza cserélték e szép szavakat, de erről mi nem tehetünk.

Latin nyelvtan. (Nagyon öreg könyv, 8 év viharai hagytak rajta nyomokat,) a külsején nem is látszik meg, hogy rangban az első helyet foglalja el a többiek között. — Eddig hallgattam, mert nem tartottam érdemesnek részt venni a nemes vetélkedésekben. Pedig, ha van valaki, aki erről beszélhet, hát az én vagyok. Engem 8 évig tanultak minden nap, én miattam kaptak a fiuk a legtöbb szekundát, mert velem nem lehet játszani. Én vagyok a könyvek királya. Nem is tud engem minden diák megtanulni. A kivételes szabályok

Tavaszi és nyári cipőkülönlegességek

„KOBRAK“-nál

Helybeli és vidéki telefon: 847.

Rákóczi-ut 3.

csak igaz ügyet védenek, de azt impo-
nálóan jól is védik. Remekül vezette be
Zichy János a vitát, mikor a magyar és
a keresztény kultúra hívének vallotta
magát; ennek a vallomásnak folyton is-
métlődő és folyton erősödő visszhangja
volt a vitában részt vett vallásos képvi-
selők minden felszólalása. A végén szinte
mintha — pártja bizonyos részére való
tekintettel — a miniszter is megjie-
d volna ettől a visszhangtól; már a kon-
gregációknak az állami iskolákból való
kivételét ígérte oda ezüst tálcán a Sa-
muknak. Ez bizonyosan csak afféle lapsus
volt. A kongregációk erkölcsnemesítő, jel-
lemképző erejét maga Zichy János fejtette
ki legszebben s lehetetlen, hogy a lélek-
művelésnek e hatalmas forrását éppen az
ő közvetlen rendelkezése alatt álló isko-
lába járó fiatalságtól kívánna elzárni.

A vallási kérdéseket pedig csak hadd
tárgyalják mindenütt, ahol azokat szóvá
teszik. Nekünk nincs mit piruinunk miatta.
Piruljanak azok, akik a vitában a vallás
hazug rágalmozóinak bizonyultak. Marad-
janak páholyaikkban s ne keressék a nap-
fényt vajjal a fejükön. Ne igyekezzenek
minden áron szelet vetni, mert még vi-
hart is arathatnak s az a vihar nem be-
nünket fog elsöpörni.

Az igaz, hogy utánuk még a varju
sem fog károgni.

*

Polónyi Dezső lovagias ügye. Po-
lónyi Dezsőnek és Kelemen Samuak a Ház-
ülésén történt összeszólalkozásából lovagias ügy
lett. Kelemen Tagányi Sándor és Beck Lajos
képviselők utján provokáltatta Polónyi Dezsőt,
a ki Krencsey Gézá és Hoffmann kapitányt
nevezte meg segédeikül.

megjegyzendő alóli kivételek kivételeit a fej-
ben megőrizni nem kis munka. Benem van
és érvényesül az a közmondás, hogy: non
scholae, set vitae discimus. A történelmet még
tartom valamire, arról vagy egy-két szó be-
nem is: historia est magistra vitae, látom nem
értik, hát lefordítom magyarra: a történelem
az élet mestere. Előnk helyeslés hangzik erre
a Vergiliusok, Tacitusok, Liviusok, Cicerók,
Cordiusok között.

Azonban többiek felzudulnak ennek az
önfelfelé néző látásra még a szegény, olyan
régóta mellőzött földrajz is; akinek illetve
amelynek leri az arcáról az igazságtalan mel-
lőzetés keserű érzése. Már-már harci jelsza-
vak hallatszanak, a könyvek veszedelmesen
közelednek a latinokhoz egy perc és darabokra
tépik, mikor a nagy lármára felébred téli ál-
mából a *latin szótdr.* (Komoly, kifogástalan
eleganciájú, barna vászonruhát visel; amellet
hatalmas termetű. Látszik, hogy egész télen
nem sokat törődtek vele; de ő sem törődik
senkivel; nem tudja magát tankönyvnek, ma-
gasabb látószögéből nézi a — világot. Dörgő
hangjára mindenki elhallgat, s a latin
olvasókba levő kis kék füzetek (fordítások
diákul: puskák) igyekeznek minél jobban el-
bujni előle.

Április 8-án nyílt meg
Kálmán és Kálmán
Egész éjjel francia és magyar konyha.
Nagy Sándor-utca 4. szám.

Erdélyi Borozója

Szolid és előzékeny kiszolgálás.

Kitűnő erdélyi
borkülönlegességek.

Fővárosi mintára
pazar eleganciával
berendezve!
Nagy Sándor-utca 4. szám.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, június 17.

Návay Lajos alelnök fél 11 órakor nyitja
meg az ülést.

Bejelenti, hogy Kossuth Ferenc két havi
szabadságot kér.

Sorra kerül

a kultusz tárca

költségvetésének tárgyalása.

Egyetemek szaporításának előkészítésének
költségeire vonatkozó tételnél

Kelemen: Új egyetemek felállítását
szükségnek tartja s e célra elsősorban Szege-
det, azután az ország többi gócpontjait: Deb-
recen, Kassát, Pozsonyt és Pácsert. Szeged a
Nagymagyar-Alföld központján a legnagyobb
magyar város s ha itt állítják fel, az új egye-
temet, akkor kettős célt valósítanak, a magyar
kulturát fejlesztik és a magyar kulturát terjesz-
tik a délvideki nemzetiségek közt. A tordame-
gyei lap cikkeiből idéz annak bizonyítására,
hogy a délvideki magyarság a szlávok magya-
rosítására kiváló eszköznek tartják a szegedi
egyetemet. Hasonló szellemben irnak a bácskai
lapok is. Egy vidéki egyetem sem számíthat
olyan látogatottságra, mint a szegedi s ezzel
eredményesen segíteni lehet azon a bajon,
melynek megszüntetésére szándékoznak felállí-
tani az új egyetemet, meg lehet szüntetni a
budapesti egyetem túlszűköltését. Szeged va-
gyoni helyzete is biztosítja az új egyetem
anyagi bázisát. Ennek bizonyítására adatokkal
világítja meg Szeged vagyoni állapotát. A tételt
elfogadja.

A veszettség ellen való védekezésre szánt
összeg tételénél.

Ilosvai Lajos a budapesti Pasteur-intézet
fejlesztését és Kolozsváron Pasteur-intézet fel-
állítását sürgeti.

Zichy János gróf kultuszminiszter: Meg-
ígéri a budapesti Pasteur-intézet kibővítését és
a kolozsvári Pasteur-intézet felállítását.

A jogakadémia tételénél:

Ostffy Lajos panaszodik azért a lehetet-

len helyzetért, hogy VI. fizetési osztályba csak
azok a jogakadémiai tanárok léphetnek, akik
azt a tárgyat adják elő, melyből habilitálva
vannak.

Szász Károly is a sérelem megszüntetését
kéri.

Zichy János kultuszminiszter ígéretet tesz
a kérelem megszüntetésére.

A középiskolák tételénél:

Kelemen Samu: Tiltakozik az ellen, hogy
Béla Henrik neki megszabja, hogy milyen té-
mákkal foglalkozzék. Ha Béla Henrik azt
mondta róla, hogy nem jól választotta meg a
kedves papját, engedjék meg, hogy ő is
megtegye azt az észrevételét, hogy Béla Hen-
rik édesapja, Berstein ur, viszont nem jól vá-
lasztotta meg a kedves fiát. — Polónyi Géza
a néppárt csizmatisztijátul szegődött, de azal
a régi módszerrel takarítja a csizmát, hogy ő
előbb belekőp a subickba. (Zajos derűtség.)
Tiltakozik az ellen, hogy a kongregációs ifja-
kat katolikus lapok propaganda csinálására
használják fel.

Incidens Justh Gyula és Polónyi Dezső között.

A zajban Kelemen Samu nem hallotta
meg, hogy Polónyi Dezső, aki közvetlenül az
előző emelvény alatt állt, több ízben, de olyan
halkan, hogy az elnök sem hallotta meg, azt
mondta: »Ez szemtelenkedés!»

Justh Gyula azonban, aki Kelemen Samu
mögött ült, észrevette a dolgot és magához
intette. Polónyi Dezső odament Justhhoz, aki
erélyesen rászólt:

— Nem tűröm, hogy párttagok egymást
sértgessék. A te apád nincs veled egy pár-
ton, neked tehát tűrned kell azt, hogy mi az
ő politikáját kritizáljuk!

Polónyi Dezső erre így felelt: Ilyen
szemtelenkedést nem fogok eltűrni és majd
a folyosón még különben elintézem ezt az
ügyet.

Justh erre élesen odamondta neki: Akkor
pedig engem fogsz magaddal szemben ta-
lálni.

A jelenet, amely egész feltűnés nélkül tör-
tént, csak később lett ismeretes. Mindenfelé
előnk érdeklődést keltett.

A kereszturi fakir.

Tóth András kereszturi földesgazdát min-
denki kemény, határozott természetéről ismerte.
Ha ő valamit kimondott, akkor annál köröm-
szakadrig kitartott, senki attól elterelni nem
tudta. Nyakassága már nem egy kellemetlen-
séget szerzett neki, de amit most produkált, az
még a legkiválóbb indiai fakirnak is — kipén-
zért mutogatja nagy tehetségét — javára vált
volna.

Tóth András a minap valami csekély-
sége összekulombbózott hitestársával, született
Szabó Zsuzsannával s mivel az asszony is az
idők folyamán elsajátította férjeura termé-
szetét sehogy sem akarta annak igazát elis-
merni.

Tóth András felesége kitartó makacssága
annyira kihozta a béketűrősből, hogy kapta
magát és elment az asztalához, lemérette ma-
gát és díszes koporsót rendelt magának.

Az asztalos váltig faggatta, hogy minek
neki a kicsattanásig életerős férfinak a halálos
nyoszolya, Tóth uram csak egyre hajtogatta:

— Kell nekem szomszéduram, csak csi-
nálja, a többire meg ne legyen gondja.

Délután megjött a koporsó. Tóth András
ünneplőbe öltözött, s mint akinek rendben a

La Ly.

Béla Henrik: Személyes kérdésben kért. Kelemen Samu félreértette és félremagyarázta az ő megjegyzését s felfedezni vél róla olyan életrajzi adatot, melyet mindenki ismer s azt az élt igyekszik adni felszólalásának, mintha a szóló antiszemita volna.

Elnök jelenti, hogy az országgyűlési naplóból csak most értesül, hogy Kelemen Samu imént hangzott beszéde alatt Polónyi Dezső ezt a közbeszólást tette: »Közönséges szemtelenség«. Ezért rendreutasítja Polónyi Dezsőt.

Várady Zsigmond szavainak helyreigazítására kér szót.

Kéri a minisztert, hogy hasson oda, hogy az a liberális szellem, mely mellett a miniszter tegnapi beszédével demonstrált, benn a miniszteriumában és a gyakorlatban is vezető szellem legyen. Bizva a miniszter ily irányú jóakarátában, elfogadja a javaslat ezen tételét.

Haller István: Tiltakozik az ellen, hogy Kelemen Samu, aki oly nagy hangon hirdeti a felekezeti békét, éppen a felszólalásaival adta jelét annak, hogy midőn felekezeti kérdésekről van szó, Kelemen Samu az ő magával hozott előítéleteivel tette szóvá ezen kérdéseket, a melyekről egy képviselőnek szabad ugyan beszélnie, de ebben az esetben nem illik. Illeték-telen emberek ne szóljanak hozzá felekezeti kérdésekhez, különösen akkor, midőn ugyanis annyi üdvös tennivaló volna ebben az országban. Nem fogadja el a tételt.

Kovácsy János: A nemzetiségi agitátorok mellett egy újabb irányú agitátorokat láttunk a Házban most, a kultusbudget tárgyalása során. Ezek az úgynevezett felekezeti agitátorok. Azok, akik tüntető módon a felekezeti béke mellett törtek pálcát, felszólalásuk lényegét tekintve, a legnagyobb felekezeti igazatást vitték végbe. És azok a képviselők, akik ezt tették egy oly pártban egyesülnek, melynek neve néppárt.

Nagy zaj. Elnök csenget.

Kovácsy János: Pedig ezeket a képviselőket a választók nem azért küldték a Házba, hogy itt felekezeti harcokat idézzenek fel, hanem legjobb tudásuk szerint az ő érdekük mellett, az egységes magyar nemzet, az összhangy érdekében fejték ki működésüket.

Szmrecsányi György: Tehát emelem po-

haram Kelemen Samu egészségével (Nagy zaj. Elnök csenget.)

Kovácsy János: Tiltakozik ezen felekezeti agitátorok kárthozó munkája ellen és velük szemben minden büntetést kevésnek tart. Attérve a középiskolák reformjára, határozati javaslatot nyújt be, melyben a középiskolákban csak oly egyesületek létesítését tartja megengedhetőnek, amelybe a tanulók minden vallás-különbség nélkül beléphetnek. Helyteleníti, hogy a középiskolai tanárok kinévezésénél a zsidókat háttérbe szorítják s így egyenesen belekergetik őket abba, hogy kikeresztelkedjenek. A testnevelésügy intenzívebb ápolását ajánlja a miniszter figyelmébe. Nem fogadja el a tételt.

Szmrecsányi György: Tiltakozik az ellen, hogy a néppártot felekezeti igazatással vádolják.

Zichy János gróf miniszter: Megnyugtanni kívánja Kovácsyt arra vonatkozólag, amit már tegnapi beszédében különben elmondott, hogy senkit felekezete miatt sem a jövőben, sem most háttérbe szorítani engedni nem fog. Kéri Kovácsy határozati javaslatának elvetését.

Elnök felteszi a kérdést. A Ház többsége elveti a határozati javaslatot.

Kovácsy János személyes kérdésben szólal fel.

Szász Károly kitogásolja, hogy az érettségi vizsgálatokra fiatal embereket küldenek ki biztosoknak, akik nem tudják a tekintélyt tartani.

Hock János a polgári iskolai tanítók lakbérviszonyainak javítását sürgeti.

Héderváry kijelenti, hogy az 1912. évi költségvetésben gondoskodott erről.

Lengyel Zoltán az iskolák államosítását tartja szükségesnek.

Ezután áttértek az interpellációkra Rakovszkynak a balkáni állapotok tárgyában tett kérdésére Héderváry kijelenti, hogy figyelemmel kíséri a viszonyokat és amikor annak szükségét fogja látni, megteszi a kellő lépéseket.

Az ülés 3 órakor véget ért.

Bier főhadnagy repülése.

Hetek óta nagy izgatottsággal leste már ugy az osztrák, mint a magyar főváros közönsége, hogy Bier főhadnagy, aki a bécsi »Zeit« című lap bécs—budapesti repülőversenyére első felszállónak jelentkezett, mikor indul el utjára. A hosszas késedelemnek nem Bier főhadnagy volt az oka, hanem az időjárás. Hiszen már hetek óta zivataros, szeles idő jár, amilyen időben a legvakmerőbb pilóták sem mernek utnak indulni.

A katonai pilóta tegnap reggel elindult Bécsből, utközben azonban, Győr és Magyaróvár között, le kellett szállnia.

Bécs, június 17. Bier főhadnagy ma reggel 5 óra 48 perckor teljes szélcsendben felszállt, hogy megtegye a bécs—budapesti utat. Két igen szép próbarepüléses kör után elreptült a mezőről.

Magyaróvár, június 17. Bier főhadnagyot 6 óra 48 perckor látták a város fölött.

Győr, június 17. Bier főhadnagy Győr mellett, Patos községben 9 óra 38 perckor simán leszállt. Patos községből, mert a gépet kisebb defektus érte, átment Nagymenyverre, ahonnan betelefonálta leszállását az Österreichische Aeronautische Klubnak, hogy utját folytatni fogja. Nagymenyverről magával vitt Patos községbe a gépéhez egy uradalmi szerelőt. A lakosság nagyon szimpatikusan fogadta mindenütt a főhadnagyot. A főhadnagy eddig 110 klm. utat tett meg.

Győr, június 17. Bier főhadnagy 10 óra 40 perckor újra felszállott. A város felett látták. Gépe nagyon alacsonyan repült, Fekete erdő-sor felé.

Váratlan leszállás.

Budapest június 17. Bier főhadnagy Győr közelében, Pákosd község mellett leszállott és a közeli majorból segítségül hívott gépészszel kijavította megsérült motorját. Innen telefonált Bécsbe és Budapestre, a hol az értesítés vétele után a honvédelmi minisztérium

szénája, belefeküdt a rézveretes koporsóba. Azt a következőket mondotta bámuló feleségének.

— Most én meghalok. S mindaddig fel nem támadok, ha Gábor arkangyal fujná is meg örökéletre riasztó harsonáját, amíg te asszony bocsánatot nem kérsz makacsságodért s meg nem ígеред, hogy soha többé én velem nem ellenkezel.

Az asszony hatalmas kacagása volt a válasza, de erre már semmit sem szólt a nyakas Tóth András.

S most kezdődik Tóth András uram farkasága. Eljött a vacsorázás ideje. Az asszony a koporsó mellé terített, hogy az izes csiklandó illat egyenest a mozdulatlanul s lehunyt szemmel fekvő Tóth uram orrát birizgálja. De Tóth András feködt rendületlenül.

Másnap is ugy maradt minden. Az asszony munkája után látott, a »a tetszhalott«, mert hiszen neki tetszett a halottas komédia, pedig ott feködt a koporsóban.

Déli harangszókor már kissé türelmetlenül ült az asztalhoz Tóth Andrásné. Hívta édesgette az urát, de az nem válaszolt. Feküdt, némán, szólanul, mint akit már semmi sem érdekel a világon.

De ennek már a fele sem tréfa gondolta az asszony s bármint röstelte is, hamar elfutott az orvoshoz kit lóhalálban hozott haza.

Az orvos megvizsgálta Tóth Andrást, az türt mindent, de meg nem moccan, választ nem adott, bármit is tettek vele.

Az orvos faggatta Tóthné, hogy mi leli az urát, de az nem mondta el az igazi okot.

Ott álltak tanácstalanul. Az orvosi tudomány nem tudott Tóth András makacssága ellen orvosságot.

Három napig feködt így a kereszturi fakir. Az asszony már kétségbe volt esve se nem evett csak naphosszat sirt s tördelte kezeit. Tóth András uramat pedig az orvosok mester-ségesen táplálták orrán keresztül, mert száját kinyitni semmi földi erővel nem tudták.

Az asszony a sok keserűségtől már ugy nézett ki, mint egy valóságos hullá. Ott térdelt a nyitott koporsó előtt s imádkozott.

Egyik szomszédasszony jött éppen, hogy vigasztalja.

Beszéd közben végre Tóth Andrásné kibökte, hogy az ura, mikor lefeküdt a koporsóba azt mondta volt, hogy addig fel nem támad, amíg az asszony szentül meg nem ígéri, hogy ezentul véle ellenkezni nem fog.

— S megkérlelte az urát? — kérdezte a szomszédasszony.

— Nem én — felelte Tóth Andrásné.

— De rögtön menjen oda s kérlelje meg — szólt erőlyesen Buzáth Jánosné, a szomszéd-asszony s kezével nyomatékosan toltá a koporsó elé.

Tóth Andrásné megtörtén dőlt nyakas ura elé s kérte, támadjon fel, soha többé ellenkezni nem fog.

Tóth András pedig, amint az asszony kérlelő szavait befejezte, kilépett a koporsóból megnézte hány az óra, fogta kalapját botját, elkészönt s ment dolga után, mintha semmi sem törített volna.

Az utca ugy megélnékült egyszerre, mint mikor vásári komédiások dob és sipszó mellett kihirdetik az esteli művészi előadást, mindenki látni akarta a feltámadott Tóth András.

Az pedig a sok kérdezősködésre, csak vállát vonogatta s azt mondta:

— Megmondtam, hát megcselekedtem.

S azóta szent a béke nyakas Tóth András s hites felesége született Szabó Zsuzsanna között.

Battyán Radó.

Telefon 8.

Gyümölcs-szállításhoz való **kosarakat** nagyban és kicsinyben, **friss töltésű** mindennemű **gyógy- és ásványvizeket** csakis

JANKY ANTAL
utódánál **szerezhet be.**
Telefon 8.

kiküldöttei fél egykor eltávoztak a repülő-térről. Ugyilátszik, lemondtak arról, hogy Bier főhadnagy egy-két órán belül megérkezik.

Magyaróvár, június 17. Bier főhadnagy innen visszautazott Bécsbe, mert a motor elromlott. Bier a jövő héten ismét indulni fog.

Védekezünk a kolera ellen.

Amíg nem késő.

Velencében s Olaszország egyes vidékein, valamint Konstantinápolyban már szedi áldozatait a fekete rém: a kolera.

Tavaly az őszi hónapokban Magyarországon is több kolera halálozás fordult elő, de szerencsére sikerült meggátolni a veszedelem szétterjedését s jött a tél és csakhamar napirendre tértek a veszedelem felett. Már akkor megjósolták egyes szakemberek, hogy még nagyon korai az öröm, mert a kolera ez évben fellép. Ez a jóslás, ugy látszik beteljesedik, még pedig nagyon is hamar.

A kolera az utóbbi évtizedekben nálunk mindég késő ősszel fordult elő, szörványosan, most azonban még nyár elején vagyunk s ha most kiüt a veszély, aligha lehet meggátolni annak szétterjedését és pusztítását.

A miniszter már szétküldte rendeletét a védekezésre nézve. Debrecen város hatósága elég komolysággal hozzá is látott a védekezéshez s nem elégedett meg egy figyelmeztető falragasz kifüggesztésével és szétküldésével, hanem a közegészségügyi bizottság is gyors intézkedéseket tesz, hogy a fekete rém ne találja készületlenül a várost. Az orvosokat szaporítják, az utcákat tisztítják, a szemét stb. ártalmas dolgokat fertőtlenítik.

Nálunk azonban nem látunk semmit. Széthordják a rózsaszínű figyelmeztető plakátokat, de egyebet nem tesznek. Minek is, hisz még nincs itt a veszedelem; majd akkor kapkodunk, veszedünk s egymásra háritjuk a felelősséget a mulasztásokért.

Pedig volna itt is elég, amiről jó előre gondoskodni kellene. Az utcák piszkosak, szemetek; a folyókákban zöld lé terjeszti a bűzt s fertőzti meg a levegőt; a Páris-patak pár napig csak azért nem illatos, mert a nagy esőzés most legalább is egy hétre kitisztította; a betöltött Pecze-meder felett valóságos melegágya van az epidemianak. De hát ezt a hatóság nem látja, éppen úgy, mint a szeméttel telt udvarokat. Ha azután bekövetkezik a veszedelem, keressük annak okát.

Amíg nyakunkon a veszedelem, kétségbe vagyunk esve s mihelyt érezzük, hogy tul vagyunk a bajon, a Pató Páloskodás üti fel a mi hatóságunknál a fejét.

Ákár következik be a veszedelem, akár nem, a köztisztaságra kiadott költség nem kiodobott pénz, hanem a közegészségügy javítására hozott áldozat, amelyet egy fejlődő kultúrában sem sajnálni, sem megspórolni nem szabad.

Reggelizés előtt félpohár

Schmidthauer-féle
Használata valódi áldás gyomorba-
josoknak, székszorulásban szenvedőknek.

Kapható Nagyvárad és vidékén minden gyógyszerárban és jobb fűszerüzletben.

Eredeti

Chassala szandálok

és angol tennisz cipők kizárólag

REICHARD áruháza

cégnél kaphatók.

115 B

UJDONSÁGOK.

* **Urnaja a Szent László templomban.** Az urnapi ájtatosságokat és körmenetet a Szent László templomban ma, vasárnap tartják meg. A négy lombsátort tegnap délután felállították a városháza és a gör. kath. püspöki lak kapujába, továbbá a Szent László templom déli oldalán és a Molnár-ház előtt. Kedvező idő esetében kivonul a körmenet a lombsátorokban levő oltárokhoz. Az ünnepélyes szent misét *Fetser Antal* felsz. püspök tartja s ugyancsak a püspök vezeti a körmenetet is, dr. *Lesztván* Endre papnöveldei lelkiigazgató pedig szent beszédet mond. Az ünnepélyre kivonul egy diszszázad katonaság a zenekarral.

* **Az Oltáregyesület kiállítása.** Tegnap délelben zárult be az Oltáregyesület kiállítása, melyet 3 nap alatt számosan látogattak meg s egyhangu dicsérettel adóztak a közreműködő hölgyeknek a szép, izléses munkáért és kiállításért. Különösen nagyszámu hölgyközösséget vonzott a kiállítás helyiségébe június 16-án d. u. dr. *Némethy Gyula* előadása, aki a töle megszokott élvezetes módon beszélt a miseruha alakjáról s régészeti, szépművészeti és szimbolikus szempontból is az u. n. római alaku miseruha készítését ajánlotta. Ugy szintén június 17-én, délelőtt szépszámu közönség élvezettel hallgatta dr. *Ferdényi Kálmán* gyakorlati fejtegetését a miseruha anyagáról és díszítéséről. A kiállítás alkalmából gróf *Széchenyi Miklós* megyés püspök 200, *Gabriely Alajos* és dr. *Karácsonyi János* kanonokok 50—50 koronát, munkáira megváltás címén pedig özv. *Sil Fejencsné* és *Karácsonyi nővérek* 10—10 koronát ajándékoztak az egyesületnek, mely kegyes adományokért a szives adakozóknak ez uton is hálás köszönetet mond az egylet elnöksége. Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy az Oltáregyesület ma, vasárnap délután háromnegyed 4 órakor a Kath. Kőr nagytermében tartja az évi közgyűlést, melyen beszámol eddig folytatott működéséről.

* **Tisza Kálmán-szobor Nagyváradon.** Biharvármegyének tudvalevőleg már igen régóta van Tisza Kálmán-szobor alapja. Ez az alap önmagát növeli, de még eddig egyáltalán nem tettek lépéseket a szobor felállítására. A sok pihentetés folytán nincs kizárva, hogy az ország más helyein, ahol sokkal később indították ily irányu mozgalmat, hamarabb állítják fel a szobrot. *Miskolczy Ferenc* dr. fő-

ispán megúván a sok várakozást, tegnap javaslatot nyújtott be a vármegyéhez a szobornak minél előbb leendő felállítására. A főispán javasolja, hogy a legközelebbi megyegyűlés küldjön ki bizottságot a szobor-ügy tárgyalására és minél előbb leendő felállításának előkészítése végett. A főispán javaslatával tegnap már foglalkozott az állandó választmány, mely azt elfogadta és kimondta, hogy a bizottságnak feladatává teszi azt is, hogy tárgyaljon a városi bizottsággal és azzal egyértelműleg állapodjanak meg a szobor helyéről is.

* **Madarász apó a Házban.** A jelen képviselőház megalakulása óta tegnap jelent meg először a Házban a legöregebb magyar képviselő. Madarász József, a sárkereszturi kerület képviselője.

Valamelyik unokájának érdekében fáradt fel és az ülésteremből kihivatta gróf *Zichy János* vallás- és közoktatásügyi minisztert.

A miniszter megígérte a kérvény kedvező elintézését, majd az öreg egészségi állapota iránt érdeklődött.

— Csak úgy vagyok — felelt az öreg — mint egy 96 éves ember.

Azután belépegetett az ülésterembe és kereste a helyét. Megmutatták neki, de nem tetszett.

— Ki itt a rendező, öcsém? — kérdezte *Ráth Endrétől*.

— *Angyal József* — mondták neki.

— Hívjátok ide azt az *Angyalt!*

Az öreg nem is ült le a neki mutatott helyre, hanem odament az első sorba, a régi helyére, a mely azóta gróf *Apponyi Alberté* lett.

Kelemen Béla beszédét figyelmesen meghallgatta és közbe közbe helyeselte az öreg beszédjét.

* **A közuti alap vagyona.** *Szűcs Géza* városi főszámvéző összeállította Nagyvárad város 1909. és 1910. évi zárszámadásait s beterjesztette a tanácshoz. A számadások szerint a közuti-alap szenvedő vagyona 998,463 K 51 fillér, a cselekvő vagyon összege 1,991,536 K 20 fillér, azaz vagyona az 1910. év végén 993,072 K 69 fillér. Az 1909. év végén az alap tiszta vagyona volt 980,550 K 85 fillér, tehát az 1910. évi vagyon növekedés összege 12,521 K 84 fillér. A közuti-alap zárszámadását 15 napi közszemlére teszik ki.

* **A megyei közgyűlés előkészítése.** Biharvármegye e hét folyamán tartja meg nyári közgyűlést. A közgyűlés tárgyainak előkészítésén tegnap munkálkodott az első szakosztály, melyen *Tisza István* gróf távollamaradása miatt *Fallay Lajos* elnökölt. Erdekesebb községi ügy mindössze a sárándi képviselőtestületnek az ártéri kut felállítására tárgyában hozott határozata volt. A testület ugyanis többszöri rendelet dacára sem hajlandó a kutat elkészíteni. A szakosztály javasolni fogja a közgyűlésen, hogy a képviselőtestületet oszlássák fel, ha esetleg addig nem vonná vissza határozatát. Tegnap került tárgyalás alá a margittai drágaság ügye is. A főszolgabíró a kofák tulkapásait okolja a drágaságnál, miért is szabályrendelileg akarja őket megrendszabályozni. E végből tervezet

Igmándi keserűvíz

Az elrontott gyomort
2—3 óra alatt tel-
jesen rendbehozza
Kis üveg 40 fill.
Nagy üveg 60 fill.

is nyújtott be a törvényhatósághoz. A bizottság Miskolczy Ferenc dr főispán hozzászólása után a tervezetet elvetette, mert Nagyváradon bebizonyosodott, hogy az célra nem vezet.

* **Csendőrség Biharfüreden.** A csendőrszárnyparancsnokság tegnap értesítette az alispánt, hogy a biharfüredi nyári évad alatt a közönség biztonságának megvédelmezése végett a fürdő területén öt emberből álló csendőrkülönítmény teljesít szolgálatot.

* **Játék a fegyverrel.** Lapunk tegnapi számában hirt adtunk arról, hogy a hegyen Ungvári Zoltán 16 éves fiú véletlenül agyonlőtte magát. A rendőrség Ungvári hulláját a törvényszéki orvosokkal felboncoltatta. A boncolás során az orvosok megállapították, hogy a szerencsétlen fiú nem önkézzel oltotta ki életét, hanem valaki meglőtte, mert a löcsatorna egészen egyenes irányu. A rendőrség a boncolás után újból kihallgatta ifj. Bagdi Lajost, aki a szerencsétlenség idején az elhaltal egy szobában tartózkodott. Ifj. Bagdi Lajos újabb kihallgatása során eladta, hogy Ungvári Zoltán, amint a fegyverrel játszott, ő kérte, hogy tegye azt le, kérésének azonban Ungvári nem engedett, mire ő elővigyázatosságból erőszakkal akarta a fegyvert barátja kezéből kivenni. Ungvári ekkor is ellenszegült, a dulakodás közben ifj. Bagdi Lajos a fegyver ravaszát véletlenül lehuzta, a fegyver eldőrdült s barátja Ungvári boltan rogyott össze. Ifj. Bagdi Lajos tagadja, hogy neki szándéka lett volna jó barátját megölni s elhunyját végtelenül sajnálja. A rendőrség Bagdi Lajost ellen az eljárást megindította.

* **A bihari cigányok Oroszországban.** Egyik oroszországi osztrák-magyar konzul tegnap átiratot intézett az alispánhoz, melyben tudatja, hogy Oroszországban egy cigány karaván tartózkodik. A karavánt mivel egy gyilkosságból kifolyólag gyanusnak találták a vajdát, Oroszországból ki fogják toloncolni. A cigányok illetőségi helyükül Biharvármegyét nevezték meg s ennek valódisága felől akar első sorban meggyőződni a konzul, hogy aztán akadálytalanul haza szállíthassák a jeles társaságot, mely addig az orosz hatóságok vendége.

* **Végre egy pályázó.** A sárréti járásban megüresedett járási orvosi állásra már hónapok óta hirdeti a főtisztviselő a pályázatókat anélkül, hogy vállalkozott volna valaki az állás betöltésére. Tegnap végre megérkezett az első kérvény, melyben dr. *Korányi Sándor* gyakorló orvos bejelenti, hogy pályázik az állásra.

* **A püspök-fürdő vendégei.** A fürdőszalon elején vagyunk még s az időjárás sem a legkedvezőbb a fürdőzésre, de azért ritka gyógyfürdőben találni most olyan előkelő fürdőző közönséget, mint a Püspök-fürdőben. Ez természetes is, mert kevés helyen van oly sok kedvező tényező összpontosulva, mint a régi híres Szent László-Püspök fürdőben. A remek sétányok, a kedves, üdülésre kiválóan alkalmas nagy kiterjedésű öserdő, a messze vidéken híres gyógyvíz, a kitűnő konyha és mindenben a legnagyobb kényelem évről évre csak növeli az előkelő fürdővendégek számát. A Püspök-fürdő azon kevés fürdőhelyek közé tartozik, a hol a vendégek nem unatkoznak, mert *Kernács János* fürdőberlő a legnagyobb igyekezettel és buzgalommal törekszik vendégeinek nagy teljes kényelmet, mint kellemes szórakozást nyújtani s legfőbb törekvése, hogy vendégei meglegyenek mindennel elégedve. A fürdő specialitása a pompás uszoda, ahol a gyógyvíz kitűnő hatása mellett mindaz megtalálható a fürdő vendég, ami egy városi uszoda előnye. Jelenleg a következő fürdővendégek tartózkodnak a pompás, hirneves fürdőben:

Zyck Kálmán cs. kir. kamarás Nagyenyed, Halász Gyula r. k. plébános Nagyvárad, Lochmayer Márton vállalkozó Nagykároly, Nagy Károly, földbirtokos neje Biharbíorszeg, Retezár Kárika Biharbíorszeg, dr. Mészáros Gyula

kir. ügyész Kisujszállás, özv. Bíró Kemény Istvánné Alsó-Jára, Steller Árpád kir. ítélőtáblai bíró és leánya Munkács, Láhnér Gyula min. tanácsos Budapest, özv. Kovács Mihályné magánzó Budapest, Liteczky Pálné Szatmár, Dombay Lajos ref. esperes és neje Gyula, Debreceni Szindorné Kolozsvár, Reményi Ferenc kereskedő és családja B.-Ujfalú, ifj. Soós Ferenc földbirtokos Nagyszalonta, Gaál Bertalan főjegyző és családja Hajduböszörmény, Tussai Kálmán pályafelügyelő Püspökladány, Farkas Ilona Püspökladány, Oszusky János és neje Gyula, Holkó János földbirtokos Kóly, Dukasz Salamon kereskedő és neje Nagyvárad, Mayer Károly földbirtokos és leánya Csenger, Maták Bálint földbirtokos Félégyháza, Üdényi Károly magánzó és neje Margitta, özvegy Böhm Györgyné Nagyvárad, Kronemer Mária és családja Budapest, Antal Antal magánzó Sz. Somlyó, Lux Vilma Sz. Somlyó, Fruzsinszky János és neje magánzók Margitta, Malinovszky Gyuláné ezredes özvegye és leánya Debrecen, özv. Német Ferencné magánzó Mezőberény, Sinka Lászlóné Nagyvárad, Doby Sándor birtokos és neje H. Nádudvar, Mártonffy Marcel Nagyvárad, Pozsár István főbíró és családja B.-Ujfalú, Tikász István földbirt. és családja B.-Ujfalú, Grósz Salamon kereskedő és neje Nvárad, Czenk János kereskedő B. Hunyad, Seres Sándor földbirt. Sarkad, Ruff Jánosné és leánya Székelyhid, Muszka Mihály földbirt. és családja Füzesgyarmat, E. Nagy Sándor földbirt. és neje Füzesgyarmat, Mangra Miklós földbirt. és családja Szabolcs, (Folyt köv.)

A forrásnál palaczkozott és kereskedésekben árusított igazi **Ferencz József**-késérőviz megfelelő adagolásnál sohasem fog lehangoltságot előidézni, mint az hashajtóknál gyakran előfordul. Általánosságban egy fél boros pohányi is elegendő. Érzékenyebb természetű egyéneknek már ennél kisebb adag is előidézti a kívánt hatást. — Kapható gyógytárakban és fűszerkereskedésekben. A Szétküldési-Igazgatóság Budapestben.

* **A berettyóújfalui pályaudvar kibővítése.** Általános óhaja volt a berettyóújfalui közönségnek, hogy a jelenlegi szűk pályaudvart a nagy forgalomnak megfelelően bővítsék ki s ezt úgy szereljék fel. A kereskedelmi miniszterrel tegnap jött meg az erre vonatkozó válasz. A pályaudvar kibővítése iránt a miniszter helyszíni szemlét rendelt el s annak fogamatosítását június 24 én délután 3 órára tűzte ki.

x **A püspök-fürdői galamblövészet után.** A Püspök-fürdőben e hó 8-án megtartott galamblövés versenyen 9 díj közül 6 Ladányi József nagyváradai puskműves mester fegyvereivel nyertett el és pedig 2 első díj, 2 második díj és 2 harmadik díjjal. Üzlet Nagyvárad Rákóczi-ut Moskovits palota. M. kir. lóporáruda, telefon 269.

* **Amerika Nagyváradon.** A Nagy Sándor-utca elején a Weiszlovits-házban egy új amerikai stílusú áruház nyílt. Magyarországon ilyen áruház eddig még nem volt s a nagyváradai közönségnek hamarosan kedvenc bevásárlási helye lesz az új üzlet, mely rendkívüliségével méltán feltűnést fog kelteni a megyében. Az új áruházban minden kapható lesz, amit az ember csak elképzelhet. Vadászfegyver, revolver, fértáruha, felöltő, lehérmű, gramfon, kerékpár, varrógép, művésziesen festett képek és mindenemű ipar cikkek arany és ezüst ékszerek, briliáns függők, gyűrűk, órák, láncok, karkötők. Ékszereket az új cég cupán aranyértékért adja, fazont nem számít. A legérdekesebb, hogy az amerikai stílusú áruház minden értékkel bíró tárgyat meg is vesz.

x **Kiadó.** Sal Ferenc utcán közel a Rákóczi-úthoz teljesen különálló házban egy öt szobás urilakás, külön kerttel november 1-re kiadó, ugyanott november 1-re két 2 szobás lakás is kapható, értekezhetni a kiadóhivatalban.

x **E hó 8-án** megtartott galamblövés versenyen *Ladányi József* puskműves fegyvereivel nyert tárgyak pár napig Rákóczi ut Moskovits palota *Ladányi József* puskműves kirakatában láthatók, aki ezen szép tárgyakat még eddig nem látta, ne mulassza el, hogy azokat meg ne nézze.

Ifj. Rimanóczy Kálmán műbutorgyára

Városi raktár Fő-u., Rimanóczy-palota.

Állandó butorkiállítás. Egyes butor-
darabok avagy egész lakásberendezé-
sek, iparművészi tervezések és költ-
ségvetések díjmentesen eszközöltet-
nek. Új szerkezetű service-asztalok
mahagoni, palisander és citromfából.
A Zsolnay-féle gyárak kizárólagos kép-
viselete, eredeti gyári árak mellett.

x Néhai főtiteltendő **Makutz Ernő**
hteol. könyvtárát míg a készlet tart *olcsón* ki-
árusítom. Benkő A. könyvkeresk. Rákóczi-ut
10 sz.

CZAPFALVI JÓZSEF

mázoló, épület és butorfestő

Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 11 szám.

Helyi és vidéki telefon szám: 1001.

Elvállalok minden e szakmába vágó mun-
kát u. m.: fa- és márvány utánzat készítését,
épület, üzleti, kávéházi és gyógyszerári be-
rendezések és butorok festését, kerti butorok
zománcozását és porcellán utánzást. Vidék
megrendeléseket a legpontosabban készítek

Tisztelettel

358

Czapfalvi József.

Hölgyeim!

Kelim, gobelin és
Smyerna ujdonsága-
imra felhivom figyel-
műket. Okvetlen néz-
:: zék meg. ::

TÁTRAY GUSZTÁV

Rákóczi-ut 4. sz. — Telefon 783.

FLEGMAN

grenadinjai

a legszebbek és legjobbak.

Tudósítás!

Tudatni kívánom az igen tisztelt eddigi megrendelőimel és az elegáns ruhákat szerető uri közönséggel, hogy **a tavaszi és nyári szöveteim** megérkeztek. Angol és belföldi szövetekben oly nagy választékkal rendelkezem, hogy bármelyik fővárosi céggel felveszem a versenyt, ugyancsak az előállításban is, ami a saját vezetésem alatt történik.

Nagybecsű pártfogást kér

FRIEDLÄNDER

angol uri szabó cég
Nagyvárad, Szent János-utca 4. sz.
Mintákkal kívánatra háznál szolgálok.

x Stern a villamos a javított dr Just Wolfram égőket (hisz már más nem is létezik) 20 gyertyától 50 gyertyáig szombat esti fél 7 órától vasárnap délelőtt 10 óráig Korona 250 ért árusítja, nagyobb vételnél engedmény. Elvállal szakmájához tartozó mindennemű villamos világítási, villamos jelző csengő, telefon és villámhárító munkákat a legolcsóbb áron Bémer-tér. Telefon 556. B

Törlesztéses kölcsön:

Feltételek:

Teljes árfolyam
5.65 annuitás.
LÁSZLÓ ERNŐ
bank és kereskedelmi irodája
Nagyvárad, Lévy-palota,
Ezredévi emlék tér sarok.

Kolosváry Sándor

ékszerész, arany és ezüstműves üzletét folyó év május 1-én helyezte át míg az építkezés tart Nagyvárad, Rákóczi-ut 5. sz. Veiszlovits házába, az Orsolya zárda templomával szemben.

Legelegánsabb és
legmodernebb

fényképek

külföldi tanulmányok és tapasztalatok alapján

Molnár Jenő

1 nianek utóda) műtermében.

Siessünk**Radó és Kertész**

női divatruházába, Kossuth-utca 2. szám,

iki lettár miatt nagy occasiót rendez, hol a következő cikkek kerülnek olcsón eladásra.

Mosó grenadinok, batistok, selymek, pouplinok, ruhavásznak, francia delainok, ruha diszek és még sok más itt fel nem sorolt cikkek. — **Most sok pénzt megtakaríthatunk, ha menyasszonyi kelenyénket itt vesszük.**

Értesítés.

Van szerencsénk a mélyen tisztelt háztulajdonos urak becses tudomására hozni, hogy **Óváry Lajos kályhás üzletét** átvettük s az eddigi szolid alapon folytatjuk **ÓVÁRY TESTVÉREK**

cég alatt.

Kiváló jóságú modern és izléses kályháinkkal, pontos kiszolgálással és becsületes munkával óhajtjuk továbbra is mélyen tisztelt megrendelőink elismerését kinyerni s a boldogult elődünk által szerzett bizalmat továbbra is fentartani. A legdivatosabb és leggyorsabb

cserépkályhák

állandóan raktáron vannak.

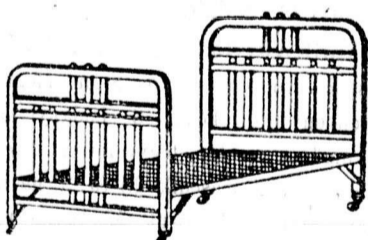
Javítási munkák a legrövidebb idő alatt eszközöltetnek. Nagybecsű megrendeléseiket kérve, vagyunk tisztelttel **Óváry Testvérek kályhás iparosok**

(Óváry Lajos utóda).

Csengeri-utca 27. szám.

x **Álmatlanság ellen** a »Certus« a legjobb, mert nemcsak a poloskát, de a petéket is megöli. Angol készítmény 80 fillér. Kapható: az Újvárosi drogueriában.

Vas és rezbutor

gyári raktári

Székrenyagy 3 matracca 19 korona

Sodronybetét 10 korona

Rézkarniss 5 korona

Gyermekagy 24 koronától feljebb, kapható

Kohn Adolf

vaskereskedőnél Nagyvárad, Kossuth-utca 10 sz. Telefon 636.

Tanuló fizetéssel felvétetik.

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Vasárnap: d. u. Sárga lilior, este Luxemburg grófia. (Kisberlet 30) (Kormos Ilonka második fellépte.)

Hétfő: Varázskeringő. (Kormos Ilonka harmadik fellépte.)

Kedd: Tatárjárás. (Kormos Ilonka negyedik fellépte.)

Szerda: Elnémult harangok. (Gál Gyula felléptével.)

Csütörtök: Szókimondó asszonyság. (Gál Gyula felléptével.)

Péntek: Vén bakkancsos és fia a huszár. (Gál Gyula utolsó fellépte.)

Szombat: A bor. (Csák Ica bemutatkozása Eszter.)

Vasárnap este: Eljen a király, este: A kékvér, operett bemutató.

Kormos Ilonka.

A Király színház jónévű primadonnája Kormos Ilonka kezdte meg tegnap este több napra tervezett vendégjátékát az Elvált asszony Gonda szerepében. Szép megjelenésű, temperamentumos színésznő, ügyes, eleven játékkal. Hangja is elég csinos, de egyenetlen, a magasban erőtlenséggel felel meg a szerep követelményeire, melyet már úgy látszik, akár meleg van, akár hideg csak félig képes megtölteni a színházat, elég rokonszenvesen fogadta a vendégművésznőt, de mindenkit némi büszkeséggel tölthetett el az a tudat, hogy a mi Gondánkra csak előnyös lehet az ünnepeket pesti primadonnával való összehasonlítás. Az előadás nem volt éppen a legjobb, egyik derék énekesünk különösen megizsaszította a karmestert. Szívesen láttuk volna Palásthyt ebben a darabban.

IRODALOM.

Az »Élet« 25. száma a következő tartalommal jelent meg: Vasárnapi levél: Füst — Thackeray. Yolland Arthur dr. — Miss Lizzie házassága. Marco Praga. — Seleme (Regény.) Orbán Dezső. — Egy magyar találmányról. Dr Resch Ignác. — Lieutenant courelle. Legioner. — Muló világ felett. (Költemény.) Juhász Gyula. — A sajtó és a párbaj. — Ravatal. (Költemény.) Szigeti Ernő. — Csütörtök ur. (Regény.) Christerton Hévey. Könyvek. — Mozgóképek. — Szerkesztői üzenetek. — Az »Élet« szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, VII. Danjanich-ut 50. szám alatt van.

»Válóperbe i eljárás az új perrendtartás szerint«. Ilyen címen igen praktikus, nélkülözhetetlen népies jogi munka jelent meg a Jogi Népkönyvtár kiadásában. A könyv az új polgári perrendtartás szerinti összes házassági (váló, bontó, megtámadási semmisségi) peres eljárásokat tárgyalja könnyen érthető módon úgy, hogy ezt nemcsak a jogászvilág és valamennyi igazságügyi s közigazgatási hatóság, hanem a laikus közönség is nagy haszonnal forgathatja. A könyv szerzője dr Gerő Ernő, budapesti ügyvéd. A könyv ára egy korona és megrendelhető lapunk kiadóhivatala útján.

A Vasárnapi Ujság június 18. iki száma pompás kivitelű s rendkívül érdekes képeket közöl gróf Andrássy Géza budapesti palotájának műkincseiről, a római nemzetközi kiállításáról, a Nemzeti Szalon tavaszi kiállításáról, a most lefolyt regatta-versenyéről a kispesti Kossuth-szobor leleplezéséről stb. Szépirodalmi olvasmányok: Szemere György novellája, Czobel Minka és Peterdi Andor versei, Zsoldos László regénye, Atherton angolból fordított regénye. Egyéb közlemények: Alexander Bernát színházi cikke, cikk az indexről — Prohászka püspök könyveinek indexre tétele alkalmából — Dobay Zsigmond falusi rajza: a bivaly-patkolás, egy érdekes emlékirat-részlet a szabadságharcból, tárcacikk a hétről s a rendes heti rovatok.

Irodalom és művészet, sakkjáték, stb. — A Vasárnapi Ujság előfizetési ára 5 kor. Megrendelhető Budapest IV. ker., Egyetem-u. 4. sz.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

BAKTERIUM-MENTÉS
természetes ásványviz.

Üdít-gyógyít. Üdít-gyógyít.
Vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmánál kitűnő hatásának bizonyult.

Orvosilag ajánlva. — Főlerakat:
JANKY ANTAL utóda
cégnél Nagyvárad. 203

SPORT.

Nevezések a nagyváradai ügétőversenyekre. A biharmegyei ügétőverseny egyesület által Nagyváradon folyó hó 23. és 25. azaz pénteken és vasárnap tartandó ügétő versenyekre a nevezések e hó 16-án igen jól zárultak, melyekből következtetve szép versenyekre van kilátás, mert a tulajdonosok a benevezett lovaikat mind elküldik. A nevezők között találjuk Muzslay Gyula, Kohner Vil, Döry Hugó, Nadányi Pál, Orosz Mialós, br Solymossy Jenő, Szemző István, Horváth József, Vécsey Zoltán, Grósz Ferenc, Kiss Ernő, Oiasz Elemér istálló tulajdonosokat, kik közül többen a budapesti ügétő pályán is első díjakat nyertek. A két napra mintegy 40 ló van nevezve, a mi a verseny sikerét biztosítja.

ZENE.

Szalay Stefánia növendékeinek vizsgálóhangversenye. Szalay Stefánia a kiváló, nagytehetségű zeneitanárnő június hó 18-án vizsgáztatja növendékeit, akiket a múlt tanévben oktatótt a zenére, a klasszikus játéokra. A növendékek a vizsgát alkalmával hangversenyt rendeznek s bizonyára nagy közönség előtt fognak bizonyosságot adni tanárjuk kiváló zeneudásáról és t nári képzettségéről. A vizsgái hangversenyről a következő értesítést vettük: Szalay Stefánia állami képesített okl. zeneitanár felsőbb osztályú növendékeivel folyó hó június 18-án vasárnap délelőtt fél 11 órakor a premonstréi légimnázium dísztermében vizsgálati hangversenyt tart. Játsszani fognak: Barabás Erzs, Beleznay Anna, Bulovszky Erzs, Gerő Magda, Hajós Magda, Kappel Lott, Kepes Anna, Leipnik Erzs, Lukács Anna, Otömösy Olga, Sebessy Irénke, Szalay Elemér, Tóth Olga, Waldmann Erzs, Váradi Stefi, Varró Zsófi. Belépti jegyül a meghívók szolgálnak.

A zeneközpont hangversenye. A nagyváradai zeneközpont egyesületének zeneiskolája ma, vasárnap délután 4 órakor rendezi az egyesület helyiségében (Nagy piac-tér, közs. polg. iskolája épület II. em., 31. sz.) vizsgálati hangversenyt, amelyen Maczalik József, Fazkas Alajos és Katona Kálmán zeneiskolai tanároknak legjobb növendékei fogják zenei előadásukat nagyon ügyesen összeállított program keretében bemutatni. A hangverseny külön érdekessége lesz Maczalik József tanár fiának, Maczalik Nándornak, a beesi zeneakadémia nagytehetségű és gyönyörű jövőt ígérő növendékének fellépte, aki itthoni vakációja alkalmából, mint vendég, vesz részt a hangversenyen. A vendégművésznövendék 2 számot zongorán és

2 számot csellón fog előadni. A hangversenyen a következő növendékek szerepelnek: Széles Kálmán, Schwarcz Rózsika, Hacker Irén, Sas Piroksa, Grünberger S., Rostenberg I., Szivy Ilonka, Bogdán György, Stolcz E., Papolczy F., Maczalik Gabriella, Sávör György, Réz Klárka.

EGYESÜLETEK.

Tüdővész ellen védekező egyesület közgyűlése. Az a mozgalom, mely 4 évvel ezelőtt város és megyeszerete megindult a Tüdővész ellen védekező egyesület anyagi és szellemi vezetése mellett már eddig is olyan szép eredményeket produkált, amely minden gondolkodó és érző szívű ember meleg érdeklődésére tarthat számot. A Tüdőbetegek rendező intézete a nagyváradai és vidéki üdülőhelyek a néhány hét múlva meginduló sanatorium építés, ezeknek tovább fejlesztése és a rendelkezésre álló anyagi erő folytonos növekedése örök érdeme marad ennek az egyesületnek és buzgó vezetőinek. Az emberszeretet nevében a szegénysorsu betegek sorsát szíven hordó egyesület közgyűlésére szól most a hívó szózat, s felhívjuk mindenek figyelmét az egyesület alábbi meghívójára: A Tüdővész ellen védekező egyesület Nagyváradon folyó évi június hó 25-én délelőtt 11 órakor a városháza közgyűlési termében rendez évi közgyűlést tart, melyre az egyesület tisztelt tagjai és minden érdeklődő burlapi uton ezennel meghívottnak. **Tárgysorozat:** 1. Elnöki előterjesztések. 2. Évi jelentés. 3. Az 1910. évi zárszámadás és a fölmentés megadása. 4. Az 1911. évi költségvetés. 5. Esetleges indítványok, melyek az alapszabály 7-ik §-ának g) pontja szerint a közgyűlést megelőzőleg legalább 24 órával bejelentendők az elnöknek. Nagyvárad, 1911. június hó 17. Fetszer Anta, elnök. Fráter Pál dr titkár.

Igazságszolgáltatás.

A franciaországi liquidáció.

Most folyik Párisban az esküdtészeki tárgyalás, mely hivatva volna azoknak az ügyben igazságot szolgáltatni, akiknek a nagy szekularizáció alkalmával egy pár milliócska a kezükhöz ragadt.

A főbíró Martin Gauthier már Amerikában üdül, így a tárgyalás központja Duez, aki a kongregációktól 5,000 000 frankot lopott el. Legalább is a tárgyaláson ennyit vallott be. Most mindent tagadott, kijelentette, hogy a vizsgálóbíró előtti vallomását pillanatnyi elme-zavarában tette.

Duez ekkép beszél a sikkasztásokról:

— Az egész dolog már régebb történt, nem emlékszem rá. Nézzék meg a könyveimet, azok jobban beszélnek, mint én.

A második napon ilyen kijelentést tett: Könyveim meglehetősen rendben voltak.

Kijelenti, hogy a kongregációknak járó urminából tetemes összegeket felvettek olyan egyének, akik semmiféle nyugtát nem állítottak ki róla.

Hatásos mozzanata volt a tárgyalásnak az egyik eszűdt következő kérdése:

— Mondja meg elnök ur, kik voltak az ügyvédi kamarának azon tanácsosai, kik a kérdésben levő iskolatstverek kongregációjának liquidálásáról szóló okiratokat átnézték, felülvizsgálták, s aláírásukkal hitelleseknek és igazságnak jelentették azokat?

Az elnök az esküdt eme kérdésre megtagadta a választ.

Viharos derűtlenség felelt erre a közönség köréből, mert hisz mindenki ismeri a neveket:

Millerand, Paul Faure, Raul Piret, Lemery, Clemenceau, Renault.

Ma még bizonytalan a pör kimenetele. A vádlottak igyekeznek mindent Gauthierre kenni, aki most valahol Amerikában bizonyára nyugodtan és jól érzi magát.

NYILTTÉR.

REISZ MIKSA
butorgyára

Nagyvárad,

Rákóczi-út 14.
szám alatt

(„APOLLÓ” mellett).

FOGAK.

Ép gyökerek bennhagyásával művészikivitelben szájpaddás nélkül is készít **kitűnő hirt** — **nevű**

Fogműtermében

Özv. Dr. Deákné

Nagyvárad, Kossuth-u. 2.

Fekete Sással szemlélt

TÁVIRATOK.

Héderváry Bécsben.

Budapest, június 17.

(Saj. tud.) Héderváry miniszterelnök ma titkárával Bécsbe utazott. A miniszterelnök felesége látogatására utazott el.

Voynits Sándor mandátma.

Budapest, június 17.

(Saját tud.) A Kuria ma hirdette ki Voynits Sándor mandátuma ellen beadott petíció tárgyában az ítéletet. A Kuria a petíciót visszutasította és 9500 koronás költség megtérítésére a benyújtókat kötelezte.

Átszurta a kaszával.

Zombor, június 17.

(Saját tud.) Löllösi András ma öszszeszólközött egy legénnyel, aki egy bot-tal fejbe ütötte. A legény elmenekült. Löllösi kaszával vett magához és azzal a

legényt megleste. Löllösi bántalmazóját a kaszával mellbe szúrta, úgy hogy az a hátán jött ki. Löllösit letartóztatták.

Megakadályozott gyűlés.

Budapest, június 17.

(Saját tud.) Beszkid Antal ma Zsiloparton beszédet akart tartani választói előtt. A beszédet nem mondhatta el, mert a népszövetség helyiségében, ahol a gyűlés lett volna, csendőrök jelentek meg, akik a főszozgakiró intézkedésére a gyűlést betiltották.

REGÉNYCSARNOK.

BÖSKÉ

Irtá SARKADI NAGY SÁNDORNÉ

(Folytatás)

17

Szívvel gyűlölte unokanővérét, de egyelőre mást nem tehetett, minthogy ellenszenvét, baráti jóindulat alá rejtette, s jó tanácsaival igyekezett a leánykát mindenképp befolyásolni.

Erzsike azonban sokkal önállóbb gondolkodású s viselkedésű leány volt, zemmint Alice utasításait s »jóakaratu« megjegyzéseit megszuvelte volna, s semmiképp sem sikerült őt, annak tévútra vezetnie!

Margit pedig boldog volt, hogy barátjánőjét ismét közelében tudhatta. S csakis Erzsikével közölte, sive titkos bánatát, hogy t. i. szülei egy olyan emberhez akarják adni, kit ő szívtől gyűlölt, s soha sem lesz képes megszeretni.

— Tudod Erzsikém — mondá egy napon barátjánőjének amidőn egyszer Ladányban négy szemközti találtak magukat — szüleim terve az volt, hogy én és unokafivérem Madlody András egy pár leszünk, de egy napon Andrásal összebeszélünk, hogy tudtukra adjuk, miszerint mi őszintén igazán szeretjük egymást, de csak úgy mint két jó testvér, szerelemről szó sincs közöttünk, s enélkül pedig egyikünk sem óhajt házasságra kelni.

Persze erre mit sem szólhattak, hanem amint András elhagyta a szobát, engem keserű szemrehányásokkal halmoztak el, háliatlannak, s önfejednek mondak, s a szegény Andrást azóta gyűlölik, az egész családdal haragot tartanak. Pedig az a szegény fia nem tehet arról, hogy még most sem felejtette el azt a hütelent, azt a szivtelen Alicet, ki mint ő saját maga mondta, elűzte közeléből szerencsétlen unokafivéremet.

Hej! szegény Alice dehogy csekedte őt, csupán Margitot hittegte vele, nehogy az András netaláni szerelmét komolyan vegye.

(Folyt. köv.)

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA

Nagyvárad város katonai ügyosztálya.

13977—911.

Hirdetmény.

Felhívom az alant felsorolt népfelkelőket, hogy végelbocsájto levelek átvétele végett a mai naptól számított 30 nap alatt (Városháza katonai ügyosztálya), annyival is inkább jelentkezzenek, mert ellenkező esetben végelbocsájto levelek a parancsnoksághoz lesz visszaküldve.

Éles László, Csuzi Károly, Csegő János, Balla László, Batári István, Arendáczek Sándor, Éberl Kálmán, Fischer Albert, Friedmann Adolf, Fekete István, Furkó Sándor, Friedmann Salamon, Gergács János, Grósz Mór, Gyórfi József, Glanczmann Herman, Haczi Márkus, Grünbaum Pinkász, Katona Sándor, Kádár

Gyula, Kelemen László, Kovács Gyula, Kasza János, Klein Benjamin, Komlósi Pál, Kopa Sámuel, Katona Károly, Komperdai Jenő, Kozár Bertalan, Klein Bernát, Lów Dezső, Lux Pál, Mandel Géza, Martinek Béla, Máté György, Máté György, Máté Lajos, Megyaszi Géza, Mező András, Meleg Károly, Nemes József, Pethő József, Péntes Lajos, Stern Lajos, Sós Emil, Szentmiklósi Imre, Steuer Simon, Stern Juda Gyula, Tar Ferencz, Vass István, Vajnóczky Mihály, Weinberger József, Vank István, Schvarc Izrael, Simon Ábrahám, Szabó Lajos, Szabó Árpád, Végh Sándor, Wéber Károly, Zviboda Mihály, Bereczki Sándor, Fess Mihály, Mudura Demeter, Spacsek György.

Nagyvárad, 1911. jun. 14.

Eleméry Ferenc,
tanácsnok.

Arlejtési hirdetmény.

A város tanácsától nyert megbízás folytán az Uri-, Borz-, Beöthy Ödön és Kert-utcák átburkolási építő munkálatainak vállalatba adása céljából f. évi július hó 3 napján d. e. 10 órakor a városháza bizottsági termében nyilvános árlejtést fogok tartani.

A vállalatba adandó munkálatok a következők: Az uttesteken összesen 7381.20 m. hengerelt tömörített vagy öntött aszfalt burkolat. A gyalogjárókon 2168.56 m. öntött vagy csőmészölt aszfalt burkolat. A város közönsége azonban föntartja magának azt a jogot, hogy a Kert-utcának a Vámbáz utcán és P. ce csatorna közé eső szakaszát csakis a csatornázó munkálatok végrehajtása után adja ki a munkálatokba.

Bánatpénzül az ajánlati összeg 5 százaléka teendő le a város házipénztárába.

A bánatpénz készpénzben, vagy ovadékképes értékpapirokban tehető le.

A bánatpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad, hanem a bánatpénz leteleit igazoló nyugta, vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolatai csatolandó az ajánlathoz.

Ajánlatok csak írásban alulírott küldöttségi elnök kezébe 1911. évi július 3 napjának d. e. 10 órájáig adhatók be. Az ajánlatok a nyilvános árlejtésben fognak felbontani.

Az ajánlatok 1 koronás bélyeggel látandók el és csak a szabályszerűen kiállított és pecséttel lezárt, sértetlen birítékban elhelyezett és közvetlenül, vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni. A borítékban megjelölendő az a munkálat, melyre az ajánlat vonatkozik.

Ajánlat csakis egységárak megjelölése mellett tehető, ebből a célból a város ártelekkel ki nem töltött költségvetéseket bocsát a pályázók rendelkezésére, vagyis az ajánlattevőknek maguknak kell azon egységi árakat kitüntetni, melyek mellett a munkálatok végrehajtását kötelezik.

A fenti vállalatra vonatkozó általános és részletes feltételek, ártelekkel ki nem töltött költségvetések és tervek a városi mérnöki hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők és a feltételek és költségvetések díjtalanul megszereshetők.

Minden ajánlattevő ajánlatában világosan kitenni köteles, hogy jelen hirdetményt, az árlejtési feltételeket ártelekkel ki nem töltött költségvetéseket és terveket ösmeri és azokat magára kötelezőknek elfogadja.

A közszállítási szabályrendeletnek a hazai gyártmányok és magyar honos műszaki erő stb. alkalmazására vonatkozó határozmányai minden ajánlattevőre feltétlenül kötelező.

Az összes munkálatok csak egy fővállalatnak adhatók ki, miért is egyes munkanemekre tett ajánlatok figyelembevételni nem fognak.

Ajánlattevőt tett ajánlata azonnal és mindaddig kötelezi, míg az ajánlatok felett a végleges döntés megtörténik, ellenben Nagyvárad városát csakis az árlejtés eredménye felett hozandó határozat jogerőre emelkedésével kötelezi.

Ama pályázók, kik ajánlatuk benyújtásakor a várossal még üzleti összeköttetésben nem

állottak illetve a városi hatóság előtt még ismeretlenek, tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

A város közönsége fentartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árakra tekintet nélkül szabadon választhasson. esetleg újabb árlejtést tarthasson.

Nagyvárad, 1911. június 1.

Komlóssy József,
biz. elnök.

869

Bumbera István

papi- és polgári szabó
NAGYVÁRAD, BÉMER-TÉR.

Ugy a helybeli mint
a megyei főtiszte-
lendő papság szál-
litója.

Helybeli és vidéki Telefon szám 869.

Saját érdeke,

hogyan lehetőleg összpontosítsa szükségleteinek beszerzését egy cégnél, mert ez uton védi érdekeit legjobban.

- Előnyei:
1. Nem kell ismeretlen cégekhez fordulni.
 2. Nem lesznek szétágazó kötelezettségek.
 3. Állandó összeköttetésnél pontos és reális kiszolgálást biztosít magának.
 4. Állandó összeköttetése mindig vigyázn fog önt vevőjének megtartani.

Saját érdeke, hogy csak ismert, előkelő céget tiszteljen meg bizalmával.

Aufrecht és Goldschmied utóda

Elek és Társa r.-t.

Budapest, IV., Károly-körút 10. sz.

Kaphatók kényelmes havi lefizetésre, állandó összeköttetésnél folyószámlára is:

1. A magyar és német irodalom összes termékei.
2. Képek.
3. Bőröndök és bőrönd-árak.
4. Férfi fehérneműek.
5. Látesővek.
6. Fényképkészülékek, felszerelések.
7. Vadászfegyverek, pisztolyok, flóbertek.
8. Chinaezüstárak.
9. Csillár- és petroleum-lámpák.
10. Rézbutorok.
11. Szőnyegek.
12. Mindennemű hangszer.

Tuloldali 12 osztályunk összes cikkei elsőrangú minőségűek és minden osztály cikkjeiről külön kimerítő árjegyzékkel rendelkezünk és a kívánt árjegyzéket ingyen és bérmentve küldjük.

Elvünk: Vevőnkörünk megtartása, pontos kiszolgálás méltányos árak révén.

Minden felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Eredeti svédgyártmányu
nyersolajmotorok és cséplőkészletek
 Benzin- és szivógázmotorok, lokomobilok.
Malomberendezések

Olcso és biztos uzem. Legmesszebbmenő jótállás. Kedvező fizetési feltételek. Költségvetés és mérnöki kiküldetés díjtalan. — Használt, gyárilag kijavított gőzcséplőkészletek.

A Budapesti Szivattyu- és Gépgyár Részvénytársaság mintaraktára
 Gőz- és kocsifecskendők, kutszivattyu. Városi, gazdasági, tüzoltó- és motoros szivattyuk.

Famegmunkáló gépek, építési és szállító eszközök.
Mindennemű gazdasági gépek

szerszámok, gépolajok, kenőanyagok és műszaki cikkek raktára.

Nagyvárad, Kossuth-utca 7. sz.

ACZÉL VIKTOR

Nagyvárad, Kossuth-utca 7. sz.

Allandó gépkiállítás.

Telefon-interurbán: 10—74.

Kérjen díjtalan árjegyzéket és ajánlatot.

Bámulatba ejt mindenkit az „ILLATSZER KIRÁLY” árai!

Rákóczi-ut 5 szám, Veiszlovits-ház.

Figyeljen az árakra.

1 üveg Odol	74 kr.	1 üveg Kerpel kézfinomító	38 kr.	1 csomag eredeti Gillette kés	1 frt 35 kr
1 > francia szájviz	25 >	1 tégely Margit krém	40 >	1 Gillette utánzatu borotva készület	1 > 50 >
1 > száj szagtalanító	50 >	1 > Diana krém	65 >	1 valódi serte hajkefe	70 >
1 tubus dr Heyder fogorém	50 >	1 drb Diana szappan	65 >	1 dublé bajszkefe	20 >
3 > Thymol	20 >	1 dob Lickner puder	38 >	1 valódi serte ruhakefe	45 >
1 > Stomatín	20 >	1 > amerikai porcellán puder	1 frt 20 >	1 körömkefe	05 >
1 > tégely Odontin togpaszta	55 >	1 üveg amerikai petrol	50 >	1 surolókefe óriási	20 >
1 drb Odontin betét	35 >	1 > Emke hajszesz hajhullás ellen	1 frt — >	1 surolókefe kisebb	10 >
1 üveg Picavan	98 >	1 fekete champos	12 >	12 drb Royal angol cipő orém	96 >
1 üveg Bay Rum	35 >	1 rud rozsa Glycerin szappan	20 >	1 drb cipőorém-kefe kenőkefével	70 >
1 > Jera viollette brillantin	30 >	3 drb francia ibolya szappan	50 >	1 > cipőfényesítő flanel	20 >
1 > francia brillantin	15, 22, 35 >	1 > Kiehauser ibolya glycerin szappan	28 >	1 > Jurigatem Zománc	30 >
1 > folyékony brillantin	50 >	1 > Speick szappan	28 >	1 mtr vörös gumicső	60 >
1 > valódi dió olaj	15 >	1 > Windsor szappan	38 >	Egynegyed Ko Brunz watta	35 >
1 > > > kivonat	75 >	1 tubus kaloderma	28 >		
1 drb bajszkötő	15, 20 35 >	1 > Beloderma kézfinomító	20 >		
		1 üvegtégely tejerém	20 >		

Gummi ágylepedő 6 féle minőség igen olcsón, mindennemű betegápolási cikk legolcsóbban, minden más itt fel nem sorolt pipere és háztartási cikkek legnagyobb választékban, igen olcsón! Saját zsebének ellensége, ha személyesen meg nem győződik az árakról.

Nincs vásárlási kényszer! Illatszerek kimérve a legmodernebb Odeurökben!

Jégszekrények!

nagy választékban

Fagylaltgépek

Ltr.	1	2	3	4
Kor.	10—	1250	1450	17—

Vajköpülőgépek

Ltr.	1	2	3
Kor.	360	480	560

Kerti vasbutorok állandó nagy választékban.
 Modern konyhaberendezések zománcos és Alumínium edényekből.

Telefon 390.

TARSOLY és RISZTÓ különlegességek vaskereskedésében.

NIGRIN
(Fernelendt)
a legjobb oipókrém
● Mindenütt kapható!
A bőcsi vadászati kiállításán
arany éremmel kitüntetve

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy jó hírnévnek örvendő péküzletemet cukrászdai sütemények készítésével kibővítve, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy mindennemű tiszta teavajból készült vajos sütemények, továbbá torták, piskóták, Perfék, fagylaltok és mind e szakmába vágó cikkek nálam naponta frissen állanak a n. é. közönség rendelkezésére. Megrendelések pontosan azonnal teljesíttetnek és házhoz küldetnek. Tisztelettel:

Deutsch Benjámín,

Főüzlet: Szaecsvay-utca 41 szám.

Fióküzletek: Szent László-tér Rimanóczy-ház.
Szent János-utca 4. szám, Rákóczi- (Fő)-utca
22. Középegy-ház.

Telefon szám 39.

27

TÁTRAY és TSA RT.

Vasöntöde és gépgyár. Nagyvárad, Össi-tér.

Elvállal: Épület és műlakatos munkákat, vízvezeték és csatornázási munkákat, gyárak teljes berendezését, közlőműveket.

Gyárt: gazdasági gépeket és ekéket, magánjárókat és cementipari gépeket.

Biharvármegye legnagyobb gépjavitó
műhelye.

Műszaki gépészmérnöki iroda.

Málnási borviz

10 liter szállási árnál, 1 liter 24 fillér házhoz szállítva.

Kiváló gyógy- és üdítő viz. Gazdag a szénttartalomban, elősegíti az emésztést, megszünteti a gyomorégést. Hűlés és köszvény ellen nagyon ajánlható. FÓRAKTÁR:

Mózes Áron, Kolozsvári-utca 104. sz.

Kapható minden üzletben. Vidéki rendelések gyorsan eszközöltetnek. Egészségesnek borral, gyenge gyomornak tisztán.

Telefon 1073.

Telefon 1073.

Uj lisztüzlet a Bémer-téren!

A mélyen tisztelt közönség kényelmére a Léderer és Kálmán-féle szeszgyár és gőzmalom részvénytársaság műmalma Sz. János-u. 2. sz. a. (Bémer-tér sarok) városi fióküzletet nyitott, hol a legjobb minőségű fehér és kenyérlisztet, rizs és száraz főzeléket, valamint korpát és takarmánylisztet hoz jutányos árak és szolid kiszolgálás mellett forgalomba. Tiszteletteljesen:

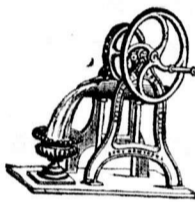
Márkely János.

A világ legjobb, legolcsóbb és legbiztosabb

KÜTSZIVATTYUJA az

„OMEGA” lánckút

mert rendkívül sok vizet ad,
mert kis gyermek kezelheti,
mert soha be nem fagy,
mert soha nem romlik,
mert mindenki felszerelheti.

Kérjen felvilágosítást ingyen és bérmentve.

BÁRDOS és BRACHFELD

Budapest, VI. Gyár-utca 5. 259

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

PÁL SÁNDOR

műbútorasztalos

Nagyvárad, Uri-utca 49. szám.

Elvállal minden szakmájába vágó munkát, u. m.: matt és fényezett szobaberendezések, konyhabutorok készítését és portál munkákat.

Jó és izléses munkáért jótállok.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

192

Ujdonság. Szekrényágy.

Szabadalom bejelentve.

Kis lakásokban nélkülözhetetlen. Különböző alakban és kivitelben készen kaphatók. Mint gyermekágy (nagyobbaknak is), íróasztal, festőállvány és ruhaszekrény 40 kor.-tól feljebb. Vételkényszer nélkül megtekinthető

HERCZEGH

műasztalosnál.

Szalárdi-utca 17. szám. 261

Mivel külföldön és Amerikában több éven át dolgoztam butor és különleges munkákat szakszerűen készítetek. Rajz, költségvetés s szakvélemény díjtalanul.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka
egy régióknak bizonyult háziszser, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvényénél, eczúznál és meghűléseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegyvel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K.-80, K1.40 és K2.- és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. Dr. Richter gyógyszerertára az „Arany oroslánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Feldstrick Kálmán

könv. kötészete és dobozgyártása
Nagyvárad, Rákóczi-ut Moskovits-ház
A Széchenyi étteremmel szemben.

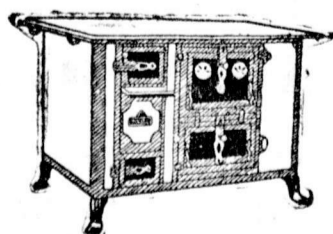
Készít mindennemű a szakmába vágó munkát a legegyszerűbb és a legdiszesebb kivitelben. Nagyvárad-város, Biharvármegye, Magy. kir. ítélőtábla, a Nagyvárad és vidéki M. kir. Adóhivatalok, M. kir. honvédbadapródiškola és a megyei összes főszolgabírók és körjegyzők szerződéses szállítója.

231

Uradalmak, gazdaságok, községek ha jó kútat akarnak, forduljanak

Márkutz József

villanyerőre berendezett épület és diszműlakatos ipartelepéhez
NAGYVÁRAD, Percecs-utca 9. szám.

Szép, tartós és jól főző

takaréktűzhelyek

és lakatos tömegáruk állandó raktáron.

Drótkerítéseket a legjutányosabb áron készít.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

FELDMAN NÁNDOR és TSA

BANK-ÜZLETE

Budapest, VI., Andrassy-út 50.

Első Magyar Általános Biztosító Társ. kerületi főügynöksége.

Kölcsönök vidéki takarékpénztári részvényekre és egyéb tőzsdén nem jegyzett papirokra a legmagasabb összegig, a legelőnyösebb feltételek mellett. Reál és személy-jogu győgszertárak vételének financirozása; törlesztéses- és egyszerű jelzálog-kölcsönök, építési-, tisztviselői-kölcsönök; értékpapírok, tőzsdei árfolyamon; állami-, városi-subvenciók eskomptálása; kölcsönök, hasznélvezettel és járadékkal terhelt ingatlanokra. Elsőrangú referenciák. Felvilágosítás díjmentes. Magyar és német levelezés! Telefon 21-10. Magyar és német levelezés!

Olajban tört és zománcz-festékek.

Az itteni piacon 22 év óta fennálló festéknagyke eskedésemet és vegyészeti gyáramat teljesen újonnan berendezve és a legújabb villanyüzemű gépekkel felszerelve saját háza Zöldfa-u. 17. sz. a. helyezte át, hol állandóan nagy raktárt tartok az összes föld-festékekből, olajban tört és zománcz-festékekből stb. Register cassámon minden vevő egy kelettel ellátott szelvény kap, melyeket minden hó végéig összegyűjtve, az összet 3 százalékaig árut kap jutalék gyanánt.

**Emke padlólack és parkertfénymáz!
Diana és Pedal cipőkrém a legjobb!**

A nagyérdemű közönség eddigi bizalmaért hálás köszönetet mondva, kérem a további támogatást is, tisztelettel

BERKES BERTALAN

EMKE padlólack, parquet, fényező és vegytisztító festék gyára 238

Nagyvárad, Zöldfa-utca, saját-ház.

Szövetkezetek 10% engedményben részesülnek.

Minden rendelés azonnal házhoz szállítva.

Telefon 180

Telefon 180.

Gyertyánliget Móra maros-megye

a legszebb, legegészségesebb klimatikus erdei gyógyhely, ásványfürdő és vizgyógyintézet.

Családos szép mizas fekvés, por és szélmentes, állandó, enyhe levegő, kitűnő iza és könnyen emészthető tiszta vasforrások. Teljesen berendezett vizgyógyintézet. Legrealitásabb gyógykezelés: vöröszegénység, sápkór, idegesség, neurasthenia, gyomor-bélbajok és női bántalmaknál. Kényelmes, csinos lakások és igen jó ellátás. Igen mérsékelt árak. — Idény május-október. Vasúti állomás: Nagy-Bocskó, Gyertyánliget. — Előnyök: 1. Olcsó árak és fesztelen életmód. 2. Enyhe éghajlat és barátságos környezet. 3. Közel vasutállomás és jó kocsit.

Interurban telefon 237 A fürdőigazgató is ig.

Magyar Breviarium.

Egyházi zsolozsmák a Bold. Szűz, az apostolok, vértanúk, hitvallók és szűzek ünnepeire és a halottak emlékére.

A szent zsolozsma az Egyháznak legősibb és legfőbb imádsága, melyet a legtudósabb szentek szerettek s melyet semmiféle költészet felülmúlni nem tudott. Tizenhét évszázad óta a szent zsolozsmában találták szentjeink legfőbb örömeiket és sok szent mondja, hogy a zsolozsma végzésekor az angyalok is velünk imádkoznak, mivel ez a kath. Egyház hivatalos, köteles imádsága kezdet óta. E lélekemelő himnuszok, szent beszédek és értelmezések magyar nyelven most jelennek meg.

Megrendelhető 5 koronáért „A Kereszt” kiadóhivatalában Budapest, III., Nád-utca 1. szám.

**MEGELŐZOTT
MOSKOVITS
ANATOMIAI CIPOGYAR**

**NAGYVÁRAD
KOSSUTH LAJOS-UTCA 5. SZ.
Bémer-tér, (Bazár épület)**

Gépszállítás próbára!

Az alanti cég próbára szállit hitelképes vevőknek benzin és nyersolajmotorokat, lokomobilokat és

cséplőgarnitúrákat.

Ha a szállított gépek nem működnének kifogástalanul és üzemüknek tökéletesen nem felelnének meg, a vevő minden kárpótlás fizetése nélkül elállhat a vételtől.

A gépek a legolcsóbb árban több évi részletfizetésre kaphatók. Legmesszebbmenő jótállás. Állandó raktár. Képes árjegyzék, költségvetés és mérnöki kiküldetés díjtalan.

Nagyvárad, gép- és műszaki vállalat

ACZÉL VIKTOR

Nagyvárad, Kossuth-utca 7. sz.

Telefon-interurbán: 10-74.

Flegyman

női-divat áruháza

az előkelő hölgyközönség bevásárlási forrása.

Alapított 1888.

Bémer-tér.